

Portefoljeanalyse for Hav

INNHold

PUBLISERT 28. SEP. 2022

Hovedmål (samfunnsmål)	Delmål (brukermål)
Økt verdiskaping for den maritime næringen.	Økt konkurranseevne. Styrket omstillingsevne.
Mindre miljøbelastning fra maritim virksomhet.	Forbedret samspill og kunnskapsoverføring mellom FoU-miljø og næringen.
En sikker maritim næring.	Gjennom forskning bidra til ny kompetanse og innovasjoner innenfor de tematisk prioriterte områdene: - Muligheter i havnæringene - Autonome og fjernstyrte fartøy - Digitalisering av maritim næring - Klima- og miljøvennlig maritim virksomhet - Sikkerhet i maritime aktiviteter inkludert cyber sikkerhet - Nordområdene

Tabell 14. Følgende investeringsmål er definert for maritim portefølje i porteføljeplan versjon 0

Fag/teknologi	Samlet maritim portefølje			MAROFF		
	Antall prosjekter	Millioner kroner	% av totalen	Antall prosjekter	Millioner kroner	% av totalen
Teknologi	203	439,3	85 %	96	204,2	85 %
Matematikk og naturvitenskap	24	51,1	10 %	12	28,3	12 %
Samfunnsvitenskap	20	15,8	3 %	6	4,2	2 %
Landbruks- og fiskerifag	4	11,0	2 %	2	2,4	1 %
Humaniora	1	0,1	0 %	0	0,0	0 %
Annet	1	0,3	0 %	0	0,0	0 %
Total	253	517,6	100 %	116	239,1	100 %

Tabell 15. I 2021 fordelte Forskningsrådets maritime portefølje seg på følgende fagområder

De fleste prosjektene i den maritime porteføljen har hovedvekt på maritim teknologi og IKT. Noen prosjekter er innen matematikk og naturvitenskap, noen er samfunnsvitenskapelige og noen er innen Landbruks og fiskerifag.

Tema
Porteføljestyrets egne investeringer i den maritime porteføljen kommer fra budsjettformålet MAROFF.
Figur 15 viser hvordan tildelingene fra MAROFF de fire siste søknadsrundene fordeler seg på de prioriterte temaene:

Figur 15. Tildelinger fra MAROFF fordelt på prioriterte tema

Autonomi og digitalisering er prioriterte områder som ble introdusert i 2017 basert på Maritim21. Som forventet var det en stor søkning til disse områdene første gang de ble utlyst i 2017, noe som fortsatte i de etterfølgende årene. Dette gjenspeiler næringens og forskningsmiljøenes behov og interesse for disse områdene.
Miljø har alltid vært et prioritert område, og søknader med miljøproblemstillinger er godt representert i søkermassen. I søknadsrunden i 2019 var det en sterk økning innenfor dette temaet, noe som gjenspeiler den økte interessen for å levere klima- og miljøvennlige løsninger. Denne tendensen fortsatte i 2020, da en av tiltakspakkene inneholdt 65 mill. kroner til grønn skipsfart.

Anvendelsesområde
Norge er langt framme på grønn skipsfart. Forskningen rettet mot den maritime næringen har et stort søkelys på grønn skipsfart og smarte skip. Porteføljen har mange prosjekter innenfor autonomi og digitalisering. Dette har bidratt til at Norge er blant de fremste i verden på autonome skip. Digitaliserings-prosjektene bidrar også til økt effektivitet og konkurranse-kraft ved produksjon av fartøy og utstyr og drift av fartøy.

Løsninger for å redusere utslipp av maritim virksomhet er sentralt i porteføljen. Innsatsen gjennom flere år har gitt viktige resultater innenfor utslippsfrie ferger, rense-teknologi for ballastvann og avgassrensing som gir reduserte utslipp av skadelige stoffer til luft og vann. Nye prosjekter på området har stor bredde, og det er blant annet gitt støtte til prosjekter som går inn for å redusere utslipp fra passasjer- og cruise-skip, og for frakteskip som går i nærskipfart.

Tabell 16. Resultatindikatorer fra den målrettede maritime innsatsen

Resultatindikatorerne for 2021 viser en nedgang i vitenskapelige publikasjoner og en økning i innovasjonsrelaterte resultater.

FoUol verdikjede

Den maritime porteføljen består av den målrettede innsatsen gjennom MAROFF og øvrig innsats i forskningsrådet samt SkatteFUNN.

MAROFF er et næringsrettet budsjettformål, og det viktigste virkemiddelet for å bidra til økt verdiskaping i næringen er innovasjons-prosjekter, som utgjør ca. 2/3-deler av budsjettet. Den siste tredjedelen av midlene brukes hovedsakelig til Kompetanseprosjekter, som er et viktig virkemiddel for næringsrettet forskerutdanning og langsiktig kompetanseoppbygging i norske forskningsmiljøer, innenfor faglige temaer med stor betydning for utviklingen av den maritime næringen i Norge.

Den øvrige innsatsen til Forskningsrådet rettet mot den maritime porteføljen har betydelige innslag av langsiktig forskning i forskningsmiljøene, representert ved støtte fra virkemidlene SFF, SFI og FORINFRA.

Figur 16 og 17 viser henholdsvis Forskningsrådets samlede innsats på den maritime porteføljen, og havporteføljens egne investeringer i den maritime porteføljen gjennom budsjettformålet MAROFF de siste årene fordelt på sektorer og søknadstyper.

Figur 16. Forskningsrådets samlede innsats på den maritime porteføljen de siste årene fordelt på sektorer og søknadstyper.

Figur 17. Porteføljestyrets egne investeringer gjennom budsjettformålet MAROFF fordelt på sektorer og søknadstyper.

Figur 18. Andelen grunnforskning, anvendt forskning og utviklingsarbeid i MAROFF.

Fordelingen i figur 18 er basert på Forskningsrådets merkesystem, og den viser at anvendt forskning utgjør den klart største andelen i MAROFF med bare en liten andel rettet mot grunnforskning og utviklingsarbeid.

Rekrutteringsstillinger		2017	2018	2019	2020	2021
Doktorgrad	Kvinne	3,0	1,8	2,6	3,8	5,2
	Mann	9,8	10,8	14,7	24,6	28,1
	Total	12,8	12,6	17,3	28,4	33,3
	Andel kvinner	23,4 %	13,9 %	14,9 %	13,5 %	15,7 %
Postdoktor	Kvinne	0	0,1	0,7	1,0	0,6
	Mann	7,7	7,2	7,3	6,9	6,3
	Total	7,7	7,3	8,1	7,9	6,9
	Andel kvinner	0,0 %	1,1 %	9,3 %	12,6 %	8,5 %

Tabell 17. Rekrutteringsstillinger i antall årsverk tilknyttet prosjekter finansiert av budsjettformålet MAROFF.

Det har vært en betydelig økning i årsverk doktorgrader de siste årene, som henger sammen med at dette har vært prioritert i kompetanseprosjektene. Andelen kvinner er lav, som tyder på at maritim forskning er mannsdominert.

Figur 19. Kjønn - og aldersfordeling blant prosjektledere i prosjekt finansiert av budsjettformålet MAROFF i 2021.

Andelen kvinnelige prosjektledere er lav, og det vil fortsatt være aktuelt å prioritere søknader med kvinnelige prosjektledere.

Arbeidsdeling nasjonalt og internasjonalt

Transportprogrammet i Horisont 2020 har gitt et viktig bidrag til forskning rettet mot maritim transport. Norske bedrifter og forskningsmiljøer er attraktive deltagere i prosjektene, og norske aktører fikk til sammen 74,5 mill. Euro til maritim forskning fra Horisont 2020. Av dette gikk 65% til næringslivet.

Forskningsrådet deltar i ERA-NET cofund MarTERA (Marine and maritime technology for a new era) et felleseuropeisk forskningssamarbeid innenfor havteknologi. MAROFF har deltatt i alle de fire utlysningene som er gjennomført og iverksatt i MarTERA.

Figur 20. Antall prosjekt i 2021 med samarbeid internasjonalt finansiert av budsjettformålet MAROFF

Figuren viser at der er et begrenset antall prosjekter med internasjonalt samarbeid i den nasjonalt finansierte forskningen gjennom MAROFF. Norske maritime bedrifter og forskningsmiljøer samarbeider derimot i betydelig grad internasjonalt gjennom EU-finansierte prosjekter som beskrevet ovenfor.

Finansiering

For den maritime porteføljen er den havporteføljens egne investeringer gjennom budsjettformålet MAROFF finansiert av Nærings og fiskeridepartementet, og tildelingen i 2021 var 171 mill. kroner.

I tillegg er det betydelig egenfinansiering fra næringslivet i innovasjonsprosjekter.

[← Forrige side](#)

[Neste side →](#)

Det ble ikke vist noen globale meldinger eller andre viktige meldinger da dette dokumentet ble skrevet ut.